

คำสิทธิ

โดย สันทนา ศักดิ์สุทธยาคม

มาตรา 70 แห่งประมวลรัษฎากร ได้กำหนดให้คำสิทธิ ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย ให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศที่มีได้ประกอบกิจการในประเทศไทย ผู้จ่ายมีหน้าที่หักภาษีจากเงินได้พึงประเมินที่จ่ายตามอัตราภาษีเงินได้ แล้วนำส่งอาเภอท้องที่พร้อมกับยื่นรายการตามแบบที่อธิบดีกำหนดภายในเจ็ดวันนับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่จ่ายเงินได้พึงประเมินนั้น

คำสิทธิ ตามมาตรา 40(3) มีความหมายค่อนข้างซับซ้อน จึงต้องพิจารณาความหมายของคำว่า “คำสิทธิ” ในอนุสัญญาภาษีซ้อนแต่ละประเทศอย่างละเอียด รวมถึงอัตราภาษี ซึ่งอัตราปกติคือ 15% ของเงินได้ แต่มีบางอนุสัญญาภาษีซ้อนที่มีการลดอัตราลงต่ำกว่าอัตราปกติ

ประมวลรัษฎากรมิได้ให้ความหมายของคำสิทธิไว้ แต่ “คำสิทธิ” ตามที่ปรากฏในอนุสัญญาภาษีซ้อนโดยทั่วไป หมายถึงค่าตอบแทนในกรณีใดกรณีหนึ่งใน 3 กรณีดังนี้

1. ค่าตอบแทนเพื่อการใช้หรือ สิทธิในการใช้ลิขสิทธิ์ในงานวรรณกรรม ศิลปะ หรือวิทยาศาสตร์ (รวมทั้งฟิล์มภาพยนตร์ หรือเทปสำหรับการเผยแพร่ทางวิทยุหรือโทรทัศน์ด้วย) สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้าแบบหรือหุ่น
คำสิทธิในกรณีนี้คือ ค่าตอบแทนการอนุญาตให้ใช้ทรัพย์สินทางปัญญา ตามสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิ (LICENSING AGREEMENT) ซึ่งค่าตอบแทนที่จ่ายไปเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิในการทำซ้ำและแจกจ่าย หรือสิทธิในการดัดแปลงและเผยแพร่ หรือสิทธิในการดำเนินการอื่นใด ที่หากไม่มีการจ่ายค่าตอบแทนเช่นนั้นแล้วจะถือเป็นการละเมิดสิทธิ
2. ค่าตอบแทนเพื่อการใช้หรือสิทธิในการใช้อุปกรณ์ทางอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือวิทยาศาสตร์ โดยปกติค่าตอบแทนในกรณีนี้ มักจะเป็นค่าเช่าเครื่องจักร ซึ่งปกติถือเป็นเงินได้ประเภทกำไรจากธุรกิจ ผู้จ่ายไม่มีหน้าที่ต้องหักภาษีนำส่งแต่อย่างใด แต่เนื่องจากอนุสัญญาภาษีซ้อนที่ไทยทำไว้กับหลาย ๆ ประเทศได้กำหนดไว้ว่า ค่าเช่า ดังกล่าว เป็นคำสิทธิ ดังนั้น ผู้จ่ายเงินได้จึงมีหน้าที่ต้องหักภาษีนำส่ง (ขอเน้นย้ำว่าจะต้องเข้าไปพิจารณาจากรายละเอียดของอนุสัญญาแต่ละฉบับ)
3. ค่าตอบแทนเพื่อข้อเสนอเกี่ยวกับประสบการณ์ทางอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือวิทยาศาสตร์ หรืออาจเรียกว่าคำวิทยาการ “Know - how” ก็ได้
คำวิทยาการ หมายถึง ค่าตอบแทนที่จ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเสนอเกี่ยวกับความรู้ ความชำนาญ หรือประสบการณ์พิเศษทางอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือวิทยาศาสตร์ ซึ่งยังมิได้เปิดเผยต่อสาธารณชน

ทั้งนี้ผู้ให้วิทยากรไม่ต้องลงมือดำเนินการใด ๆ และไม่ต้องรับประกันว่าความรู้ ความชำนาญหรือ ประสิทธิภาพพิเศษของตนจะให้ผลสำเร็จตามความประสงค์ของผู้จ่ายเงิน

ตัวอย่าง

ข้อหาหรือกรรมสรรพากรที่ กค.0702/1626 ลงวันที่ 19 มีนาคม 2568

บริษัท ก. ประกอบกิจการให้บริการด้านพัฒนาแอปพลิเคชัน โดยในการจัดทำแอปพลิเคชันนั้น บริษัท ก. ได้จัดหาบริษัทผู้เชี่ยวชาญภายนอก คือ บริษัท A ซึ่งมีสถานประกอบการตั้งอยู่ที่ประเทศ สหรัฐอเมริกาและไม่มีสถานประกอบการถาวรในประเทศไทย สำหรับการให้บริการโครงสร้างพื้นฐาน ด้านไอที พื้นที่จัดเก็บข้อมูล และบริการประมวลผลบนระบบคลาวด์ การให้บริการในกรณีที่บริษัท ก. เกิดปัญหาในการใช้งานบริการต่าง ๆ บริษัท ก.สามารถแจ้งกรณีปัญหาเหล่านั้นได้ผ่านทางเว็บไซต์ของบริษัท A ซึ่งได้จดทะเบียนในต่างประเทศ และให้บริการใช้งานซอฟต์แวร์บนเว็บไซต์ที่ติดตั้งอยู่บน ระบบของบริษัท A โดยจะคิดค่าบริการตามระยะเวลา โดยบริษัท A เป็นเจ้าของสิทธิ กรรมสิทธิ์ และ ผลประโยชน์ทั้งหมดในการให้บริการดังกล่าว และเป็นเจ้าของเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง

คำวินิจฉัยของกรมสรรพากร หากค่าบริการที่บริษัท ก. จ่ายให้แก่บริษัท A นั้น ไม่ได้เป็น ค่าตอบแทนที่จ่ายไปเพื่อการให้ได้มาซึ่งสิทธิในการทำซ้ำและแจกจ่ายหรือสิทธิในการดัดแปลงและ เผยแพร่ หรือสิทธิในการดำเนินการอื่นใดที่หากไม่มีการจ่ายค่าตอบแทนเช่นนั้นแล้วจะถือว่าเป็นการ ละเมิดลิขสิทธิ์ และไม่ได้เป็นค่าตอบแทนที่ได้จ่ายไปเพื่อการให้ได้มาซึ่งข้อสนเทศเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพทางอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือทางวิทยาศาสตร์ (Know-how) ค่าบริการดังกล่าว ย่อมไม่เข้าลักษณะเป็นค่าตอบแทนเพื่อการใช้หรือสิทธิในการใช้ซอฟต์แวร์ หรือข้อสนเทศเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพทางอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือทางวิทยาศาสตร์ ตามข้อบทที่ 12 วรรค (ก) และ (ค) แห่งอนุสัญญาภาษีซ้อนไทย – สหรัฐอเมริกา แต่เข้าลักษณะเป็นเงินได้ประเภทกำไรจากธุรกิจ ตามข้อ บท 7 แห่งอนุสัญญาภาษีซ้อนไทย - สหรัฐอเมริกา ซึ่งหาก บริษัท A ไม่ได้มีสถานประกอบการถาวร ในประเทศไทยตามความในข้อบทที่ 5 แห่งอนุสัญญาภาษีซ้อนไทย – สหรัฐอเมริกา บริษัท A ย่อมไม่มี หน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้ในประเทศไทย
